

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 2003/00323 MH/KRO

11.04.2003
03/301-2

Høringssvar om framtidig organisering av laboratorietjenestene på matområdet mv.

Næringsmiddelbedriftenes landsforening (NBL) har mottatt høringsbrev av 20.02.03 om framtidig organisering av laboratorietjenestene på matområdet mv.

Beklageligvis har vi oversittet høringsfristen. Vi håper imidlertid at vårt høringssvar blir inkludert i den videre prosessen.

Vi ønsker å kommentere tre forhold:

1. Et velfungerende marked for laboratorietjenester: Hvordan?
2. Kvalitet på laboratorietjenestene
3. Næringsmiddelbedriftene og etterspørsel av kompetanse og laboratorietjenester

1. Et velfungerende marked for laboratorietjenester: Hvordan?

I høringsnotatet er det skissert to løsninger for overføringen av laboratorietjenester fra de statlige tilbyderne. Vi mener at løsningen som baserer seg på opprettelse av et statlig aksjeselskap på midlertidig basis, har vesentlige svakheter:

- Godt kvalifisert personell må flyttes over til aksjeselskapet. Dette personellet vil da brukes til virksomhet som er direkte knyttet til kjøring av rutineanalyser. Flyttingen må skje før man vet om det kan etableres kvalifiserte alternativer.
- Ansvar for risikohåndtering blir i større og større grad lagt på bedriftene. Dette vil sannsynligvis medføre at bedriftene vil etterspørre kompetanse og kapasitet til å utrede nye problemområder, inkludert utvikling og implementering av ny metodikk. I henhold til pkt. 4.1. i høringsnotatet har staten forpliktet seg til å sikre at slik kompetanse og kapasitet er tilgjengelig. Vi mener at institusjoner som gir forskningsbasert forvaltningsstøtte, som også er relevant for næringene, står i fare for å miste personell som også er viktig for forvaltningsstøtten.
- Det er vanskelig å se for seg hvordan man skal etablere et aksjeselskap som man i utgangspunktet må ha klare planer for hvordan man skal nedlegge (eller selge?). Vi mener dessuten at dette vil kunne svekke andre aktørers interesse for å etablere aktuelle analyser. Vi tenker her bl a på initiativ knyttet til KNT-laboratoriene, som skal utvikles.

En viktig fordel ved ikke å etablere et aksjeselskap, er at nedbyggingen av dagens statlige institusjoner vil kunne skje mer gradvis i tråd med utviklingen av ikke-statlige tilbydere og utviklingen i krav til kompetanse og kapasitet for forvaltningsstøtte og næringsrelatert FoU.

2. Kvalitet på laboratorietjenestene

Kvaliteten på laboratorietjenestene er av meget stor betydning for næringsaktørene. Resultater fra analyser inngår i dokumentasjon som anvendes i handelen langs verdikjeden, og som anvendes i forhold til dokumentasjon på etterlevelse av regelverk. Krav til akkreditering er ikke nok for å sikre kvaliteten. Metodene må være ”robuste”. Ulike resultater på prøver som er analysert fra forskjellige laboratorier som er akkreditert for å utføre disse analysene, er et ikke ukjent fenomen. Konsekvensene av ”dårlig” kvalitet på analysene kan være store for næringsaktørene også.

3. Næringsmiddelbedriftene og etterspørsel av kompetanse og laboratorietjenester

For å kunne etterleve regelverket på matområdet, opprettholde tillit i markedet og imøtekomme forbrukerkrav, vil våre medlemsbedrifter etterspørre tjenester i alle de kategorier (a, b, ...f) som er listet opp under pkt. 5.2.1. side 11 i høringsnotatet.

For å illustrere dette, vil vi bruke to eksempler:

- Akrylamid: Dette er en ”ny” risikofaktor i mat. Risikovurderingen viser at det er en risiko for folkehelsen, som myndighetene mener er uakseptabel. Risikoen må håndteres. Myndigheter og forbrukere forventer at bedriftene gjør noe. Det vesentligste ansvaret for risikohåndteringen ligger på bedriftene. Dette betyr:
 - Bedriftene må skaffe kunnskap om kritiske punkter i produksjonen for dannelsen av akrylamid.
 - Forskerkompetanse må kjøpes
 - ”Robuste” metoder må utvikles og det må være tilgjengelig analysekapasitet for også å dekke bedriftenes behov
- Genmodifisert mat: Nytt regelverk er på vei. Vi forventer at flere produkter vil bli godkjent i Norge. Etterlevelse, inkludert dokumentasjon av etterlevelsen av regelverket, og myndighetenes tilsyn med etterlevelsen vil by på store utfordringer.
 - Statlige, vitenskapelige institusjoner må ha kompetanse som både forvaltningen og næringsaktørene trenger.
 - Det er et stort behov for utvikling av nye metoder. Dessuten må eksisterende metoder bli langt mer robuste. De er ikke gode nok i forhold til dokumentasjon av innhold av genmodifisert materiale i produktene.
 - På sikt må et marked kunne dekke behovet for rutineanalyser.

Med vennlig hilsen

NÆRINGSMIDDELBEDRIFTENES LANDSFORENING

Roald Gulbrandsen
Direktør næringspolitikk

Steinar Høie
Bedriftsrådgiver